

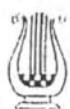
MIROLJUB

GODINA: IV.

SOMBOR, 2001.

BROJ 4 (16)

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO „MIROLJUB“ U SOMBORU

Broj 51/98

Sombor, 1. X. 1938.

Cijenjenom

Sveti Antun

Ivan Pašić

Prilikom posvete naše društvene zaslave 14-og kolovoza o. g. drago nam je što ste nas posjetili i Vašim prisustvom uveličali našu proslavu. Milo nam je nadalje što ste nam spomen čavao otkupili, koji će se ukucati na počasno mjesto u našem Hrvatskom Domu. Vi ste na ovaj način dali vidnog dokaza svojim nacionalnim osjećajima koju osjećate prema svojoj najmlađoj Bunjevačko-Hrvatskoj Grani.

Uprava Hrv. kult. društva „Miroljub“ najlepše se zahvaljuje svima pjevačkim društvima kao i delegacijama i svima ostalim koji su pridonijeli da naše proslava bude što lepša i veličanstvenija. Uvjereni da će te nas u našem kulturnom radu i nadalje potpodnagati, brijezimo se uz

Hrvatski bratski pozdrav!

Predsjednik:
Antun Matarić

ZAHVALA MAJCI

Mario, Majko, Zaštitnice,
mi Tebi kličemo: Hvala!
Naše si Ti spasila selo
od nevolja i zala.
Kada se opasnost svila
nad monoštorskim pukom,
Ti si je otklonila,
milosrdnom svojom rukom.
Predobra Majko, molimo Te,
Uvijek čuvaj nam selo
i žitelja njegovih živote.
Neka nitko nas ne dira,
neka selo nam bude
dolina mira!

Ivan Pašić

Članovi Društva u povorci za Uskrs 1938.

Švima čitateljima
i prijateljima
„Miroljuba“
želimo Sretan Božić
i blagoslovljenu
novu 2002. godinu.

Uredništvo

Posebnosti Dužionice 2001.

Proslava ovogodišnjih žetvenih svečanosti u Somboru bila je drugačija od uobičajenih ranijih. Tako smo ove godine započeli proslavljati Dužionicu već na Karmelsku Gospu kada grad Sombor slavi ovu svečanost u crkvi kod otaca Karmelićana. Toga dana iz prostorija našeg Društva glavnom ulicom Sombora prošla je svečana povorka djece, mlađih i odraslih obučenih u narodne nošnje i uputila se prema crkvi Karmelićana. Sa Somborcima su toga dana bili mladi iz Subotice, Plavne, Sonte, Bačkog Monoštora i drugih mjesta koji su također bili obučeni u narodne nošnje.

Posljednjih nekoliko godina već je postala tradicija da sudionike naše Dužionice primi i naš gradonačelnik, što nam je osobito drago jer tako Dužionica postaje ne samo manifestacija jednog manjeg broja šitelja grada i okolice, nego cijelokupne zajednice koja živi na ovim područjima. Lijepo je i osobito nam je drago da Dužionica postaje poznat kulturni događaj koji je sve više prisutan u javnosti Sombora.

Na rukovodstvu HKUD-a "Vladimir Nazor" je obaveza da Dužionica i dalje bude obogaćivana novim sadržajima i da njezina masovnost postane što brojnija.

Svim sudionicima ovogodišnje Dužionice u Somboru zahvaljujemo na sudjelovanju u ovoj nama dragoj manifestaciji gdje su se vjera i kultura tako duboko protkale i neraskidivo povezale.

Franjo Krajninger

SA POŽUTJELIH NOVINA

U Somboru su za vrijeme Drugog svjetskog rata, 1943. i 1944. godine, izlazile "Naše novine". U broju od 3. 09. 1943. godine zabilježena je posjeta Somboru ministra unutrašnjih djela Mađarske viteza Keresztes-Fischer Feranca.

Ministar je primio delegaciju iz "Bunjevačkog kola" i rekao: "Veoma žalim što ovom prilikom ne mogu pozdraviti sve Bunjevce u Somboru", misleći na članove Hrvatskog kulturnog društva "Miroljub" koji se nisu odazvali ministrovom pozivu.

Poslije ovog događaja ministar unutrašnjih djela Kraljevine Mađarske odlukom 176.315/1944. zabranjuje rad Hrvatskom kulturnom društvu "Miroljub".

"Bunjevačko kolo" je nesmetano nastavilo raditi sve do kraja rata kada je ugašeno i nije obnovilo rad poslije rata. Već 3. 06. 1945. održana je Skupština HKD "Miroljub", koja nastavlja sa radom pod imenom "Hrvatski prosvjetni dom". /J. P./

Božićna zvona

*Čuj kako božićna pivaju zvona,
navišćuju rođenje Božjeg Sina.
Navišćuju zoru, navišćuju svitlo.
Pod svitлом uzmiče tmina.*

*Zvuk njihov dušmana okove skida
i ranjena srca melemom blaži.
Donosi viru, da dobro je vično.
A istina - jača od laži.*

*I duše naše sa zvucima zvona
u velebnu su pismu skladno se stile...
u velebnu pismu, što grmi i ori:
pravda je jača od sile.*

Adam Doboš

DREVNI BAČ

Drevni Bač, gradić kraj lijeve obale Dunava, leži na rijeci Mostongi, koja dolazi iz Područja Sombora i iza sela Bukina utječe u Dunav. Sa zapadne strane Mostonge, bliže Dunavu, smještena su jedno ispod drugoga sela: Vajska, Bođani i Plavna, a sa sjeverne strane Deronje i Selenča.

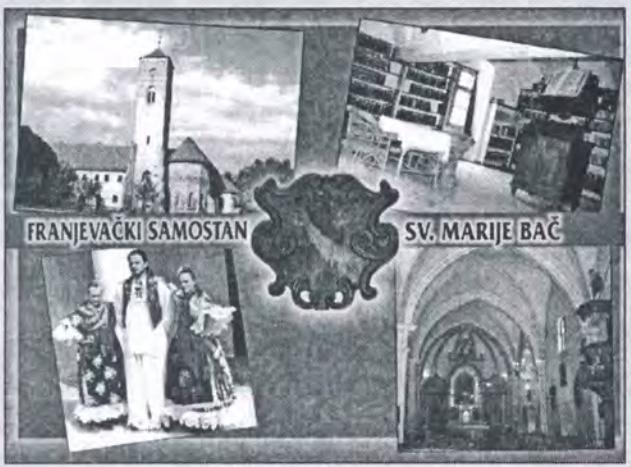
Bać je ponosan na svoju tisućljetnu povijest te potiče na proučavanje listina, povelja, napisa i rasprava koje su u njemu i o njemu napisane, zabilježene i objavljene. Ovaj gradić, nekoć otmjen i bogat žiteljima, brojnim i uglednim građevinama, nudi promatraču i namjerniku privlačnu i iznimno značajnu povijesnu građu još uvijek nedovoljno proučenu, ali zanimljivu za društveni život podunavskih naroda.

Treba imati na umu da je Bać na nepreglednoj ravnici, među zelenim poljima i bujnim šumama: njegove stare zidine, ruševine, upućuju pogled na dva stara zvonika, visoka, okružena većim i manjim starijim i novijim zgradama i kućama. "To je Bać, nekad stari slavni grad, po kome je čitava ova velika i plodna ravnica što se prostire između Dunava i Tise, dobila svoje ime Bačka."

Nekad slavni kraljevski i nadbiskupski grad, županijsko sjedište, boravište znamenitih uglednika, institucija, zapovjednika i redovnika svjedoči svoju prošlost i na nju čuva spomen.

(Napomena: Pisac Zvonimir Augustin Luckar, mjeseca kolovoza 1936. napisao je knjigu "Bać - prva karika hrvatskog lanca u Bačkoj")

Stipan Pekanović

HRVATI U DRUGIM ZEMLJAMA

Dr. profesor i botaničar Josip Pančić

(1814-1888)

Hrvatski biolog i lječnik **Josip Pančić** rođen je u Bribiru u Hrvatskom primorju, u vinodolskoj dolini, 5. 04. 1814. godine, od oca **Pavla** i majke **Margarite**. Brigom svoga strica svećenika **Grgura**, završio je osnovnu školu u Gospicu, gimnaziju u Rijeci, filozofiju u Zagrebu, a medicinski fakultet u Budimpešti, a doktorat je stekao 1842. godine iz oblasti botanike.

Od 1846. godine živi u Kraljevini Srbiji, a od 1854. godine redovni je profesor na Beogradskom liceju i kasnije rektor u Velikoj školi. Lječnik i botaničar **dr. Josip Pančić** otkrio je endemičnu četinjaču *Picea omorica*, poznatu kao **Pančićeva omorika**.

Pančić je opisao preko sto vrsta bilja. On je bio priznat kao zoolog, geolog i pedagog. Imao je enciklopedijsko znanje.

Veliki planinski masiv Kopaonik, dug preko 100 km, i koji se proteže od planine Željina na sjeveru do Kosova polja na jugu. Najviši planinski vrh ove planine od 2017 m, nazvan je po Josipu Pančiću, gdje se od 1951. godine nalazi i mauzolej Josipa Pančića. Njemu u čast je postavljen spomenik u Beogradu ispred Biološkog fakulteta. Osnova škola u njegovom rođnom gradu Bribiru nosi njegovo ime, kao i niz drugih instituta i institucija.

Godine 1887. dr. Josip Pančić bio je izabran za prvog predsjednika Srpske akademije nauka i umetnosti. Ne posredno pred njegovu smrt Akademiji je ostavio svoj poznati "testament" u kojem u prvoj točki ističe: "Da se u svojim radovima Akademija rukovodi samo istinom i strogo naučnom objektivnošću".

Stipan Pekanović

NAJSTARIJA BOLNICA U PANONSKOJ NIŽIJI

SPOMEN-PLOČA NA FRANJEVAČKOM SAMOSTANU

Iz izvora Medicinske enciklopedije (II. izdanje, Zagreb) jasno se može vidjeti da je prvu bolnicu na teritoriji Bača u 13. stoljeću osnovao katolički biskup Ugrin u Franjevačkom samostanu.

Značajno je to što se u ispravi pape Grgura IX. iz 1234. godine, nalaže opatu u Kutjevu da pošalje dvojicu redovnika za opsluživanje bolesnika u bolnici u Baču.

Franjevački samostan u Baču datira iz 13. stoljeća i predstavlja jedan od najstarijih samostana na području nekadašnje Panonije.

U povodu tih događaja, u općini Bač donesena je odluka o postavljanju spomen-ploče na Franjevački samostan, a u povodu obilježavanja postojanja najstarije bolnice u Panonskoj nižiji.

U Somboru, 8. 10. 2001.

Stipan Pekanović

TRI OBLJETNICE U ČONOPLJI

Ove godine Čonoplja slavi tri obljetnice: 240 godina školstva, 80 godina od prvog Velikog bunjevačkog prela i 20 godina od smrti našeg istaknutog kulturnog radnika i istraživača Ilije Džinića.

Povijest školstva u Čonoplji je istraživao Ilija Džinić i rezultate istraživanja je napisao u svom djelu **"Jedna bačka seoska škola u prošlosti"**. Djelo, nažalost, nije objavljeno, ali kratke izvadke iz djela, koje je napisao Ivan Burnać, možete pročitati u **"Miroljubu"**, u brojevima 2. i 3. od 2001.

Nakon osnivanja **"Bunjevačke čitaonice"**, prosinca 1920. godine, s oduševljenjem su otpočele razne kulturne aktivnosti, te je tako već 2. veljače 1921. godine Ilija Džinić organizirao Veliko Bunjevačko prelo, koje je izvanredno uspjelo i imalo velikog odjeka, jer je dospjelo i na stranice Subotičkog **"Nevena"**. Prelo su se kontinuirano održavala (osim u toku Drugog svjetskog rata) 2. veljače - na Marin, sve do sredine pedesetih godina, kada je

prestalo sa radom HKUD "August Šenoa", koji je bio nasljednik Bunjevačke čitaonice odnosno, Kasine. Dugogodišnja tradicija i običaji su doprinijeli da su se ljudi i dalje skupljali na prela, ali bez organiziranog programa, već na zajedničku večeru i s nekoliko djevojaka i žena u narodnim nošnjama. Četrdeseta obljetnica Velikog bunjevačkog prela na Marin-dan 1961. godine je svečanije djelovala jer je na njoj prisustvovao i njen prvi organizator Ilija Džinić, koji je održao i lijep govor u kojem je, između ostalog, evocirao uspomene na nekadašnja prela. Prela su se i nadalje održavala u ovoj formi (povremeno i redovito), a zadnje prelo, za koje postoje podaci, organizirano je na pedesetu obljetnicu, 1971. godine.

Prije 20 godina, 19. lipnja 1981. godine premijnuo je Ilija Džinić. I pored toga što je veći dio svoga radnog vijeka proveo u Somboru, on je mnogo svojih znanstveno istraživačkih djela posvetio svom rođnom mjestu Čonoplji. U povodu obljetnice, u **"Miroljubu"** je objavljen njegov životopis i bibliografija, koji će, nadam se, još bolje osvijetliti život i djelo ovog vrijednog i skromnog čovjeka.

D. L.

Proslava "Dužionice 2001" u Somboru

Ovogodišnja Dužionica u Somboru bila je svečano obilježena. Dužionica je stari običaj Hrvata Bunjevaca kojim se 65 godina u crkvi obilježava kraj žetve. Glavni organizator prve Dužionice, kao i svih dosadašnjih, bilo je Hrvatsko kulturno umjetničko društvo "Vladimir Nazor".

Ovogodišnja Dužionica u Somboru imala je dva dijela.

Prvi dio programa održan je 27. 07.

"Šokačkim mozaikom" u prepunoj sali HKPD-a u kom su sudjelovale Folklorne grupe iz Baćkog Brega, Baćkog Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana i Sombora s izvornim pjevanjem, običajima i recitiranjem. Program je osmisnila i vodila gospođa **Marija Šeremešić**.

U toku programa **Josip Zvonko Pekanović** je predstavio novi broj lista "Miroljub" kojeg su mnogobrojni čitatelji s oduševljenjem dočekali.

Prvi put u Somboru organizirana je Etnografska izložba Hrvata Šokača iz Baćkog Brega, Baćkog Monoštora, Sonte, Vajske, Bođana i Sombora. Na izložbi je bilo prilike vidjeti prelijepo nošnje stare više od 100 godina, kao i mnogobrojne rukotvorine koje se brižljivo čuvaju u škrinjama šokačkih kuća. Uz lijepе primjerke starih molitvenika, zapisa, fotografija koje svjedoče o minulom vremenu prikazane su alatke koje su rabljene u svakodnevnom životu. Izložbu je posjetila mnogobrojna publika, a istu su priredile **Cecilia Miler i Marija Šeremešić**.

Glavni dio proslave Dužionice 29. 07. 2001. godine, kao i uvijek, bila je sv. misa u

*Kruh se nosi
gradonačelniku Sombora*

župnoj crkvi Presvetog Trojstva. U 9,30 iz dvorišta HKUD-a "Vladimir Nazor" krenula je svečana povorka: 60 parova djece i mladih obučenih u prelijepo narodne nošnje uz mnogobrojne goste.

Svečanu povorku sa bandašicom **Katicom Marković** i bandašom **Josipom Džinićem**, kao i ostale sudionike, u crkvi je dočekao župnik **Josip**

"DUŽIONICA 2001." u crkvi "Presvetog Trojstva"

Pekanović, koji je posebno svečano pozdravio bandašicu i bandaša, prisutnu djecu i mlade u narodnim nošnjama, kao i uvažene goste: gradonačelnika **Jovana Vujičića** sa suradnicima i

*Kraljice pred
palačom Županije*

nazočne predstavnike Veleposlanstva R. Hrvatske na čelu sa Ivanom Bandićem, te dr. Jasminu Kovačević, generalnu konzulicu Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici i njene suradnike te mnogobrojne goste.

Nakon blagoslova žita i kruha započela je sv. misa zahvalnica za ovogodišnji rod. Zahvala Bogu za najuzvišeniji oblik molitve čovjeka zemljoradnika. Svečanu misu je predvodio župnik Josip Pekanović. U sv. misi su sudjelovali mladi tamburaši kao i zbor djece i odraslih pod ravnjanjem Rozmari Mik. Na orguljama je svirao mladi orguljaš Josip Marić.

Poslije sv. mise svečana povorka se uputila na Trg Presvetog Trojstva gdje se u punom sjaju bunjevačkih i šokačkih nošnji razvilo kolo sa bandašicom i bandašom. Nakon kratkog veselja sa Trga se povorka uputila do zgrade Skupštine Općine, gdje ih je u svečanoj sali primio gradonačelnik Jovan Vujičić, kome su bandašica i bandaš predali kruh od novog žita, a on ga je na vrlo lijep način prihvatio i zahvalio se. Sve su to popratili tamburaši uz pjesmu koja se razlegla u svečanoj dvorani. Poslije gošćenja povorka se uputila glavnom ulicom Sombora u prostorije HKUD-a "Vladimir Nazor", gdje su domaćini priredili svečani ručak za sve sudionike Dužionice.

Uz mile zvuke tamburice veselje se odužilo duboko u noć.

Cecilija Miler

TAMBURAŠKA SEKCIJA

U proteklih nekoliko mjeseci ova sekcija je imala dva značajna nastupa.

- Prvo gostovanje je bilo 2. 10. 2001. u Bačkom Bregu na manifestaciji "Mikini dani". Na ovom važnom kulturnom događaju naše Društvo redovito sudjeluje već dugi niz godina i ostavljamo dobar dojam.

- Drugo gostovanje bilo je u Bačkom Monoštoru na proslavi Zavjetnog dana toga mjesta koji se slavi 13. 10. Uz tamburaše su na ovoj manifestaciji nastupili i naši pjevači koji su svojim zajedničkim sviranjem i pjevanjem oduševili okupljene.

U tijeku su pripreme za naš godišnji koncert Društva gdje ćemo pokazati ono što znamo.

Stipan Pekanović, pročelnik

Izbor najljepših risara i risaruša u bunjevačkim nošnjama

Na centralnom trgu u Subotici 18. 08. 2001., u okviru manifestacije "Dužjance 2001." održano je Veče tamburaša i izbor najljepših parova u bunjevačkoj nošnji. Prijavljeno je bilo 17 parova. Ocenjivalo se: stas, visina, hod, izgled glave, izgled lica, frizura, nošnja i opći dojam.

Ziri je imao pune ruke posla i u svakom od tri izabrana para našao se po jedan predstavnik HKUD-a "Vladimir Nazor" iz Sombora. To su bili: Davor Vuković, Klaudija Miloš, Tomislav Pozder. Navedeni su privukli na sebe veliku pozornost publike i žirija svojim šarmom, držanjem i nošnjom. Prvi puta u žiriju smo imali predstavnika našeg Društva, a to je bila Cecilija Miler.

Smotra najljepših parova u narodnim nošnjama "Dužionica 2001."

Plato centralnog subotičkog trga bio je prepun, a izbor se čekao do ponoći, a u međuvremenu su veseli tamburaši iz Subotice, Tavankuta, Bačkog Brega i

Sombora zabavljali okupljene.

Nadamo se da će se i na idućem natjecanju prijaviti nova lica koja će dostoјno prezentirati našu zajednicu.

Cecilija Miler

Franjo Takač
akademski slikar

Čati, Šima Kalmar, Jene Višinka, Đorđe Krumerkramer, Stipan Kovač, Vilim Miler, Cecilia Miler, iz Sombora. U radu kolonije sudjelovalo je i troje djece koji su ujedno dobili inspiraciju da se i sami oprobaju u

istom, a to su: Josip Marić, Filip i Gabriela Miler.

Kolonija je bila prilika za jedno divno druženje, razmjenu iskustava, a uljudni domaćini su se maksimalno potrudili da dva dana usluže umjetnike. Tu njihovu gostoljubivost nećemo zaboraviti. Rad kolonije odvijao se u salašarskom ambijentu gdje je bilo

mnoštvo prilika za nadahnuta umjetnička djela.

Svojim posjetom počastili su nas gradonačelnik SO Sombor **Jovan Vujičić**, potpredsjednik SO Sombor **Danihel Koril**, zatim **Stojanović**, te mnoga druga gospoda iz Svetozara Miletića, Subotice, Sombora i predstavnici HKUD-a "Vladimir Nazor".

Salaš Mate Matarića

Svi su izrazili zadovoljstvo promatrajući izložbu radova nastalih tijekom ova dva dana, a koja je bila postavljena na letvama čardaka Matarićeva salaša, što je davalo posebni čar ovoj manifestaciji. Cijelu koloniju marketinski je pratilo Radio televizijski centar "Spektar" iz Sombora te im se ovim putem zahvaljujemo. Zahvaljujemo se gostoljubivosti domaćina i mnogobrojnom osoblju koji su se trudili da ništa ne manjka likovnim umjetnicima. Na salašu je divno uređena etno soba. Sav prostor oko salaša je uzorno uredan. Hvala sponzorima na cjelokupnom materijalu koji je korišten na ovoj koloniji.

Svi radovi nastali na ovoj koloniji bit će izloženi na godišnjoj likovnoj izložbi koja će biti otvorena 7. 12. 2001. u prostorijama našeg Društva. Tako će svi zainteresirani moći vidjeti nastala umjetnička djela na ovoj koloniji.

Cecilia Miler

DRUGA KOLONIJA "COLORIT"

Dana 31. kolovoza i 1. rujna 2001. godine u organizaciji Likovne sekcije HKUD-a "Vladimir Nazor" Sombor i domaćina **Marije i Mate Matarić**, Nenadić sališ 54, održana je Druga likovna kolonija "Colorit". U

HKUD "Vladimir Nazor" Sombor Folklorna sekcija

U vremenu između prošlog i ovog broja "Miroljuba" Folklorna sekcija bila je vrlo aktivna. U prilogu koji slijedi bit će prikazano ono najznačajnije što smo učinili u ovom periodu.

20. 07. 2001.

U organizaciji GKUD "Sombor" iz Sombora organizirana je međunarodna smotra folklora "Sombor 2001." Na ljetnoj pozornici Doma VJ u Somboru nastupila je i naša sekcija s izvornom rekonstrukcijom "Kraljice". Nastup naših folkloraša bio je zapažen i bitno različit u odnosu na druge sudionike festivala.

29. 07. 2001.

Održana je tradicionalna proslava "Dužionica 2001." u Somboru. Ovogodišnji bandaš i bandašica bili su **Josip Džinić i Katica Marković**, a oni su ujedno oboje aktivni članovi naše Folklorne sekcije. Proslava Dužionice imala je svoj uobičajeni tijek.

10. 08. 2001.

U Subotici je u večernjim satima na centralnom trgu održano natjecanje za najlepše risare i risaruše. Članovi koji su predstavljali našu sekciju odnijeli su više nagrada. Izabrani su bili: **Davor Vuković** za prvog pratioča bandaša. **Klaudija Miloš** bila je druga pratioča bandašice.

11. 08. 2001.

Članovi naše Folklorne sekcije nastupili su na večernjoj predstavi svih sudionika Dužnjance u Subotici. I pored kiše nastup naših folkloraša bio je zapažen. Poslije večere za sudionike nastupa slijedilo je druženje do ranih jutarnjih sati.

12. 08. 2001.

U Subotici je proslavljena Dužnjaca na kojoj su sudjelovali i naši članovi, a među njima posebno mjesto su zauzimali oni koji su prije dva dana izabrani za pratioče bandaša i bandašice: **Davor Vuković i Klaudija Miloš**, te naš bandaš i bandašica **Josip Džinić i Katica Marković**. Sudjelovali smo u sv. misi kraj katedrale na otvorenom, te u svečanom mimohodu ulicama Subotice i nastupili s kratkim nastupom na centralnom trgu Subotice.

1. 09. 2001.

U okviru kolonije slikara koja je održana na salašu Mate Matarića sudjelovali su i članovi naše sekcije. Naša prisutnost je upotpunila inače bogat kulturni program na salašu na Nenadiću.

22. i 23. 09. 2001.**R. Hrvatska - Rešetari kraj Nove Gradiške**

Članovi Folklorne sekcije našeg Društva boravili su u ovom pitomom Slavonskom selu. Imali smo nastup u prirođnom programu te ujedno mimohod ulicama Rešetara. Zahvalni smo domaćinima na pozivu i divnom gostoprimstvu koje su nam priredili.

6. 10. 2001.

U organizaciji GKUD-a "Sombor" iz Sombora u "Sokolskom domu" održan je međunarodni dječji festival "Sombor 2001." Na ovom festivalu nastupila su djeca naše Folklorne sekcije. Oni su se predstavili sa igrama iz Mađarske u koreografiji Željka Kolarja. Njihov nastup popraćen je burnim pljeskom i odobravanjem prisutne publike.

7. 10. 2001.

U Tavankutu je održan susret folklornih sekcija hrvatskih kulturno-umjetničkih društava iz Vojvodine. Posebni gosti ovog festivala bili su gosti iz Repušnice kraj Kutine. Članovi naše Folklorne sekcije sudjelovali su na ovoj manifestaciji u svečanom mimohodu selom, kao i u kulturnom programu u mjesnom Domu kulture i zabavnom programu u dvorištu župnog ureda.

12. 10. 2001.

U Sonti je održan "Grožđe bal" na kojem su sudjelovali i članovi naše folklorne sekcije. Imali smo nastup u Domu kulture zajedno s ostalim sudionicima, a u drugom dijelu programa izmjenili smo dragocjena iskustva s drugim sudionicima "Grožđe bala".

13. 10. 2001.

Članovi naših sekcija Društva bili su na "Mikinim današnjima" u Bačkom Bregu. Nastupili su naši tamburaši, a neki

od članova su sudjelovali u natjecanju aranžiranja stola i osvojili prvo mjesto. Na ovoj manifestaciji veći broj naših članova bili su veterani.

14. 10. 2001.

U Zrenjaninu je održana manifestacija "Srbija igra i peva" na kojoj su sudjelovali i članovi našeg Društva. Organizatori ove manifestacije bili su list "Borba" i Ministarstvo kulture i sporta R. Srbije. O našem nastupu izvijestile su slikom i tekstrom neke poznatije novine kao što je "Borba".

Ovo je bio kratak izvještaj o svim značajnijim nastupima naših članova u periodu između prošlog i ovog broja "Miroljuba". Novi koreografi Folklorne sekcije su dvojica vrijednih članova Željko Kolar i Joso Firanj.

Antun Knežević

**Folklorna sekcija
HKUD-a "Vladimir Nazor"
zahvaljuje**

Emilija Dorotić i Jovgen Zaharijević su nam ranije u više navrata pomagali u našim kulturnim pothvatima. Zahvalni smo im bezbroj puta. Zahvaljujući njihovoj materijalnoj pomoći uspjeli smo realizirati neke naše ciljeve. Oni su nam ranije pomogli kupnju i šivanje dva nova "ruva". Ljubazni dobrovrtori su nam omogućili da našoj djeci priredimo malu zabavu. Pomogli su oko popravka muzičkog stuba koji koriste djeca na probama.

Emilija Dorotić i Jovgen Zaharijević

Gospodin Željko Kolar je dugogodišnji član KUD-a "Silvije S. Kranjčević" iz Bačkog Bregu. Od nedavno on je postao aktivni član našeg Društva. Pored službe koreografije u foklornoj sekciji Društva on je i sponzor. Puno puta naše prostore je opremanio cvjetnim aranžmanima. Iskreno mu hvala za sav njegov trud i pomoć koju nam pruža.

Gospodin Tomislav Nikolić doprinio je da naša muzička linija sada radi besprijekorno. Topla mu hvala za taj stručan rad kojim je pomogao našem Društву.

Antun Knežević

Festival reportaže

U Somboru je od 14. do 16. rujna održan šesti međunarodni festival reportaže. Organizator ove manifestacije bila je lokalna TV postaja "Spektar" iz Sombora na čijem je čelu vlasnik **Zdenko Bakić**.

U Narodnom pozorištu Sombor gradonačelnik **Jovan Vujičić** otvorio je ovaj značajan kulturni događaj.

Drugog dana festivala ljubazni domaćini, obitelj **Maje i Mate Matarića**, priredili su svim sudionicima na svom salašu na Nenadiću prijem. Istoga dana u večernjim satima u somborskoj crkvi Presvetog Trojstva priređen je koncert zbara "Iuventus cantat". Ovaj zbor iz Sombora nedavno je osvojio prvo mjesto na natjecanju zborova u Velikoj Britaniji.

Među mnogobrojnim sudionicima ovog festivala bio je poznati gost iz Zagreba **Igor Mandić**.

J. Pekanović

Vraćanje križeva

Ovog ljeta Skupština općine Sombor otpočela je akciju obnove katoličkih i pravoslavnih križeva u gradu. Među prvima obnovljen je i blagoslovjen križ na križanju ulica Petra Drapšina i XII. vojvođanske udarne brigade. Ovom blagoslovu prisustvovali su pored katoličkih i pravoslavnih svećenika i mnogo brojni građani Sombora.

Na ovaj način učinjen je prvi korak da se poslije dugog niza godina rušenja počinju vraćati stari znakovi vjerske prisutnosti na ovim prostorima. Tako se najbolje obnavlja lice Sombora.

C. M.

IZ ŠAHOVSKE SEKCIJE

Bački Monoštor - HKUD

"Vladimir Nazor" Sombor 3:5

U sklopu manifestacije proslave Zavjetnog dana Bačkog Monoštra izabrana selekcija šahista iz šahovske sekcije našeg Društva gostovala je u Bačkom Monoštoru. Nastavljujući 36 godina dugu tradiciju međusobnih susreta i druženja odigran je šah - meč na 8 tabli. Poslije neizvjesne i interesantne igre pobijedili su šahisti HKUD "Vladimir Nazor" sa pet prema tri. Po jedan poen za pobjednike osvojili su **Zoran Čota, Josip Pozder i Ivan Kovač**, dok su **Andrija Ćetković, Miloš Tumbas i Đorđe Katanić i Bogdan Latas** remizirali. /Z. Č./

Koncert "CON MOTO"

U četvrtak 9. 08. 2001. godine u organizaciji Njemačkog narodnog Saveza Sombor i HKUD-a "Vladimir Nazor" Sombor, održan je koncert "Con Moto" plesno-instrumentalnog ansambla Narodnog sveučilišta iz Bergheima iz R. Njemačke. Na programu su bili plesovi iz perioda od 16. do 19. stoljeća u kostimima renesanse, baroka i njemački narodni plesovi.

Osnivač plesne grupe i orkestra je gospođa Heidi Möll-Elbert, a ravnatelj orkestra je Franjo Buljovčić, koji je pokazao svoje vrhunske kvalitete.

Na ovoj predstavi sala našeg Društva bila je puna, dogotrajan pljesak bio je samo potvrda da je taj program bio blagdan za uši i oči.

Cecilija Miler

Član naše Folklorne sekcije u Engleskoj

Zovem se Dragana Pulić. Rođena sam u Somboru. Član sam našeg Društva oko 7 godina. Ujedno sam i član poznatog MOH (Mešovitog omladinskog hora) "Iuventus cantat". Ovom prilikom želim vam kao višegodišnji član i predstavnik tog zbora prezentirati sve ono što je ovaj zbor postigao svojim dugogodišnjim radom. Ove godine MOH "Iuventus cantat" obilježio je svoje najbolje rezultate sudjelujući na Međunarodnom festivalu zborova u Langolenu (Vels) u Engleskoj. Ovaj festival zborova trajao je šest dana, a u to vrijeme članovi zbora bili su gosti uljudnih engleskih domaćina. Zbor je nastupio u četiri kategorije: mješovitim, mješovitim omladinskim, ženskim i muškim zborova. Najbolji rezultat zbor je zabilježio u kategoriji mješovitim zborovima i kao prvi rezervirao sudjelovanje na gran priju (natjecanje najboljih zborova), čiji je osnovni značaj prezentiranje najboljih zborova svijeta. Tako je ovom zboru pripalo mjesto među četiri najbolja zabora svijeta. Nakon tog veličanstvenog festivala, MOH "Iuventus cantat" je po povratku obišao mnoga značajna europska mjesta u kojima je održao mnogobrojne koncerte nagrađene velikim pljeskom oduševljene publike.

Koncert koji je najviše dirnuo i same njegove izvođače je onaj koji je održan u velikoj katedrali Notre Dame u Amienu u Francuskoj. Dojmljivi su bili i koncerti u Londonu i Parizu.

Osim festivala i brojnih koncerata "Iuventus cantat" je posjetio mnoga velika i poznata mjesta u navedenim mjestima.

Na kraju želim dodati da mi je posebno dragو što sam član i jednog drugog Društva te mogu doprinositi i jednom i drugom Društvu i željela bih da svako od njih dobije priliku da svojim radom i trudom doživi i postigne ono što je MOH "Iuventus cantat" postigao i doživio.

Dragana Pulić

Obavijest

Likovna sekcija HKUD-a "Vladimir Nazor" Sombor uoči Božića priređuje izložbu božićnih kolača na somborski način. Izložba ima i natjecateljski karakter.

Zato molimo zainteresirane domaćice, koje znaju i hoće, da obnove svoju narodnu tradiciju, te da tako pokažemo kako se to radi. Prva tri božićnjaka koja budu izabrana bit će i nagrađena. Božićnjaci idu kasnije i na natjecanje u Subotici. Svi zainteresirani mogu se javiti Ceciliji Miler osobno ili telefonom na broj: 38-338.

Izložba se u Somboru organizira u prostorijama našeg Društva 14. i 15. prosinca ove godine.

Slastičarnica "Selenča" osvojila je zlatnu medalju za tortu na takmičenju ugostitelja na Zlatiboru.

Na slici su Adam Dipanov i Anica Željko uz nagradenu tortu

Ritmička sekcija

Od 28. kolovoza 2001. godine naše Društvo obogaćeno je ritmičkom sekcijom. Započeli smo rad sa šestoro djece. Sada već imamo 32 djece te smo оформili dvije grupe djece: mlađu i stariju. Sastajemo se više puta tjedno na probama.

Voditeljica ritmičke sekcije je Jelica Župarić-Nikolić. Voditeljica je kao nastavnica prva radna iskustva stekla u poznatim uvjetima somborskog salaša. Ona već šest godina vodi ritmičku sekciju u školi za djecu s posebnim potrebama, gdje radi u grnčarskoj i tkalačkoj radionici sa istom djecom. Voditeljica je došla iz poznatog slavonskog gradića - Županje prije petnaest godina i nije zaboravila svoje korijene.

VJESTI IZ NAŠIH MJESTA

LEMEŠ

U organizaciji HKUD-a "Knezi Stipan Šimeta" i Župnog ureda "Rođenja Blažene Djevice Marije" iz Svetozara Miletića u kolovozu ove godine proslavljena je Gospa od Milosrđa kojoj je posvećena kapela na mjesnom groblju u centru sela, a koja je izgrađena kao hodočasničko mjesto vjernika Hrvata. Program je započeo svečanim misnim slavljem koje je predvodio župnik iz Bačkog Brega Davor Kovačević uz mjesnog župnika Antala Egedija.

U večernjim satima priređen je bogat kulturni program na kojem je nastupio KUD "Silvije Strahimir Kranjčević" iz Bačkog Brega. Završni dio proveden je uz dobru muziku "Bereških tamburaša".

Lemeško proštenje

Djelatnost HKUD-a "Knezi Stipan Šimeta" vezana je i za obilježavanje pojedinih vjerskih blagdana značajnih za samo mjesto. Takav poseban blagdan je mjesno proštenje koje slavimo na "Malu Gospu". Tom prilikom su Lemešani priredili izložbu slika i radova u slami čiji su autori članovi HKPD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta. U ambijentu uljepšanom radovima vještih ruku gostiju vrijeme je brzo prolazilo uz međusobno druženje i muziku tamburaša Društva domaćina. U znak pažnje i podrške gošće iz Tavankuta i Subotice Društvu su poklonile predivnu sliku kuju su sa zahvalnošću primili Marina Sain i Miško Vidaković, predsjednica i pročelnik Likovne sekcije HKUD "Knezi Stipan Šimeta".

Ovo su samo najznačajnije aktivnosti Društva u periodu između izlaska dva broja. U tijeku su pripreme za

održavanje svečane godišnje Skupštine Društva koja će se održati pod pokroviteljstvom Pokrajinskog sekretarijata za nacionalne manjine, prava i propise, a bit će upriličena koncem prosinca ove godine. Ujedno se priprema i prigodni božićni program. Privodimo kraju izradu Web sajta o mjestu čiji je autor Ivan Horvat sa svojim timom autora. Javna promocija trebala bi se održati do konca ove godine. Nakon kraće stanke Škola tamburice nastavila je sa radom sa još više polaznika. Školu će voditi prof. Nela Skenderović. Podršku Školi tamburice dao je i Želimir Janjić, saborski zastupnik koji je Društvu poklonio svoju osobnu tamburicu čiji zvuci se sada razlježu nepreglednom bačkom ravnicom.

Antonija Čota

Novi CD i kazeta bunjevačkih pjesama

Na novoobjavljenom CD-u i kazeti nalaze se pjesme sa Prvog festivala Bunjevačkih pjesama. Na ovom festivalu nastupio je i naš sugrađanin Emil Antunić s pjesmom "Donela te jesen", a za nju su muziku, tekst i aranžman napisali Marko Sente i Antuš Gabrić. Stručni žiri je dodjelio nekoliko nagrada: nagradu za tekst i aranžman osvojila je pjesma "Mila moja Panonija" odnosno autorica muzike i aranžmana gđica Nela Skenderović. Stručni žiri i publika su jednoglasno izabrali kao najbolju pjesmu "Daleko je Subotica" koju je izveo Antun Letić Nune. Drugu nagradu stručnog žirija i treću nagradu publike osvojila je pjesma "Opili me jorgovani" koju je izveo Josip Fran-

cišković, dok je pjesma "Tavankut kraj Subotice" koju je izveo Nikola Sarić osvojila treću nagradu žirija.

Prema ocjeni publice drugu nagradu je osvojila pjesma "Momo kovo sam" u izvođenju Maria Tikvickog.

CD i kazetu sa 15 novih bunjevačkih pjesama možete nabaviti u Subotici u prodavnici "Jugoton" ili u HKC "Bunjevačko kolo" po cijeni od 400 dinara za CD, a 165 dinara za kazetu.

Pregled aktivnosti u 2001. god.

27. 01. 2001. - Bikić u R. Mađarskoj

Nastup starije folklorne grupe na "Prelu bez granica"

10. 02. 2001. - B. Breg

Organizirano je tradicionalno "Šokačko prelo", a kao gosti su nastupili folkloraši OKUD "Ivo Lola Ribar" iz Sonte.

17. 02. 2001. - Baćino kod Kaloče u R. Mađarskoj

Predstavnici Društva bili su na "Rackom prelu" i dogovoru oko suradnje.

24. 02. 2001. - Sombor

Predstavnici Društva bili su na "Bunjevačkom prelu" u HKUD "Vladimir Nazor".

8. 04. 2001. - Sombor

Najmlađa folklorna grupa nastupila je na općinskoj smotri sa spletom "Šokačkih igara" u koreografiji Željka Gorjanca.

21. 04. 2001. - Kula

Nastup najmlađe folklorne grupe na zonskoj smotri.

28. 04. 2001. - Baćki Breg

Održana općinska smotra izvornog stvaralaštva odraslih. Društvo je nastupilo sa "Šokačkim svatovima" u koreografiji Željka Gorjanca.

12 - 16. 05. 2001. - Baćki Breg

Završeno pokrivanje ljetne pozornice.

20. 05. 2001. - Tavankut

Nastup najmlađe folklorne grupe na V. dječjem festivalu "Djeca su ukras svijeta" u organizaciji HKUD "Matija Gubec" iz Tavankuta.

25 - 26. 05. 2001. - Kraljevo - Ratina

Nastup najmlađe grupe na Republičkoj smotri izvornog stvaralaštva djece Srbije.

27. 05. 2001. - Čonoplja

Nastup starije folklorne grupe na zonskoj smotri.

3. 06. 2001. - Baćki Breg

Na "Dove" (Duhove) poslje skoro 40 godina organiziran je običaj "Kraljica".

29. 06. 2001. - Koštunići

Nastup najmlađe folklorne grupe na Jugoslavenskoj smotri dječjeg izvornog stvaralaštva "Suvoborski sabor" kao jedini predstavnici iz Vojvodine.

15. 07. 2001. - Petrijevcu kod Osijeka u R. Hrvatskoj

Nastup starije folklorne grupe na "Petrijevačkim žetvenim svečanostima".

27. i 29. 07. 2001. - Sombor

Nastup na Dužnjaci koju je organizirao HKUD "Vladimir Nazor".

1 - 12. 08. 2001. - Bizovačke Toplice u R. Hrvatskoj

Član našeg Društva Ivana Gorjanac sudjelovala je na seminaru.

4. 08. 2001. - Svetozar Miletić

Sudjelovanje starije folklorne skupine na manifestaciji "Gospi u pohode" u organizaciji HKUD "Stipan Knezi Šimeta".

25. 08. 2001. - Santovo u R. Mađarskoj

Nastup starije folklorne skupine na proslavi 15 godina rada KUD-a "Veseli Santovčani" u organizaciji Srpske manjinske samouprave Santovo.

1. 09. 2001. - Baćki Breg

Organizirana je tradicionalna smotra tamburaša "Mikini dani" uz sudjelovanje nekoliko tamburaških orkestara i takmičenje u kuhanju ribljeg paprikaša.

9. 09. 2001. - Kljajićevo

Sudjelovanje starije folklorne grupe na pokrajinskoj smotri.

9. 09. 2001. - Beravci u R. Hrvatskoj

Nastup starije folklorne grupe na "Ižimači" (pravljenje jabukovog mošta na starinski način). Tamara Lerić dobila je nagradu za najljepšu snašu.

28. 09. 2001. - Sonta

Nastup najmlađe i starije folklorne grupe na pokrajinskoj smotri.

29. 09. 2001. - Zrenjanin

Nastup starije folklorne grupe na kvalifikacijama "Srbija igra i peva". Završno takmičenje bilo je u Čačku.

30. 09. 2001.

Članovi Društva učestvovali su na proštenju u našem mjestu.

7. 10. 2001. - Tavankut

Nastup starije folklorne grupe na Festivalu hrvatskog stvaralaštva.

13. 10. 2001. - Baćki Monoštor

Nastup starije folklorne grupe na obilježavanju zavjetnog dana sela u organizaciji KUDH "Bodrog" iz Baćkog Monoštora.

28. 10. 2001. - Baden, Bač i Linz

Sudjelovanje naših članova na obilježavanju godišnjice prvog Svjetskog sajma pčelarstva. Organizator ovog susreta bio je Pčelarski savez iz Sombora.

4. 11. 2001. - Čačak

Nastup starije folklorne grupe na završnoj smotri "Srbija igra i peva" u organizaciji lista "Borba" a pod pokroviteljstvom princeze Jelisavete Karađorđević. Naše Društvo dobilo je posebnu nagradu.

16. 11. 2001. - Santovo u R. Mađarskoj

Nastup starije folklorne grupe na cijeločernjem programu u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave Santovo.

Iz navedenog pregleda može se vidjeti koliko je mnogo aktivnosti bilo ove godine u KUD-u "Silviye S. Kranjčević" iz Baćkog Brega. Kada se ovome dodaju mnogobrojne probe i pripreme za nastupe, sastanci i druge aktivnosti vezane za rad Društva, može se vidjeti koliko je napora i truda bilo potrebno uložiti u ovakav rad. Kada se svemu ovome dodaju skromne, gotovo nikakve financijske mogućnosti Društva, vezane za ogromne troškove, napor je bio izuzetan.

Ovako nešto mogu samo veliki entuzijasti i ljubitelji folkora, svojih običaja, tradicije i kulture, koju su prezentirali u zemlji i inozemstvu.

Sve navedene aktivnosti ne bi se mogle ostvariti da nije bilo pomoći mnogih. Zato im se svima zahvaljujemo i čestitamo Božić i Novu godinu te želimo sve najbolje u periodu pred nama.

Petrijevcu

Posebno se zahvaljujemo:

- Skupštini općine Sombor
- Sekretarijatu za ostvarivanje prava nacionalnih manjina Izvršnog Vijeća Pokrajine Vojvodine u Novom Sadu
- Fabrički akumulatori iz Sombora
- Z.Z. "Bezdan" iz Bezdana
- "Turist" iz Bezdana
- "Severtrans" iz Sombora
- "Kolarac" iz Sombora

Marin Katačić

Jedan komentar

Voljeti svoje, ne stidjeti se svojih običaja, igara i kulture, a poštovati tuđe, to mogu samo pravi ljudi. Samo na ovaj način će i njih poštovati drugi narodi i narodnosti i neće nikada nestati niti se utopiti među druge. Svi smo mi ljudi od krvi i mesa i svi smo jednaki sa svojim životnim i egzistencijalnim problemima. Međutim, običaji i kulture se razlikuju, ali to umjesto da razdvaja, treba spajati narode i narodnosti. Ovo su potvrdili i pokazali i naši nastupi i nastupi drugih KUD-ova. Ovo su potvrdili nastupi naše djece sa šokačkim spletom igara u Kraljevu, Ratini i Koštunićima, gdje su oduševljeno pozdravljeni od publike i ostale djece. Sa takvih susreta naši članovi su ponijeli nova iskustva i prijateljstva koja i danas traju. Ovo su potvrdili i nastupi starije folklorne grupe na nastupima u Zrenjaninu i fešti na Moravi u Čačku, gdje su također burno pozdravljeni od građana prilikom prolaska povorke i mnogobrojne publike u prepunoj sali Doma kulture, gdje su prikazali šokačke svatove, igru, pjesmu i prelijepu nošnju. Dobili su i posebnu nagradu za njegovanje nacionalnog etnosa u Vojvodini. Tko se stidi svoga, neka mu bude. Ali neka ne misli da će ga drugi više cijeniti ako bježi od svoga, ako se stidi svojih roditelja, dječeva i pradjeđova, i onog što su oni vjekovima njegovali i stvarali. Taj neće biti poštovan od drugih naroda i narodnosti, već će biti kad-tad osramoten i odbačen. Kaže stara narodna: KAKO ĆE TE DRUGI POŠTOVATI AKO SAMA SEBE NE POŠTUJEŠ!

Svojevremeno je bilo raznih komentara i, što je najgore, samo od svojih, u stilu: "Zar su sa šokačkim dobili zlatnu plaketu kao najbolji u Vojvodini? Zar će sa šokačkim ići u Srbijuigrati? Doču igrat ako se ne igra šokački!" Ne želim spominjati i druge gore izjave. To mogu reći samo sitne duše koje, gazeći i pljujući na svoje, misle da će se sa time dodvoriti drugima i da će u očima drugih biti veći. Drago mi je to što mnogi "dolaze pameti" i uvidaju da to nije tako. Svi smo mi jednaki, kao što sam već naveo, ali svoje treba voljeti, a poštovati tude.

Marin Katačić

PČELICA

STRANICA ZA MLADE, MLADE I NAJMLADE

IZ DRAMSKЕ RADIONICE JAVLJAJU

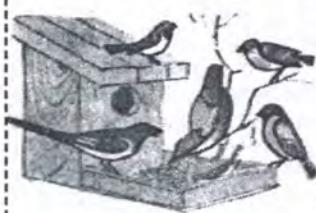
ZA BOŽIĆ NOVA PREDSTAVA

S prvim jesenjim danima je i Dramska radionica nastavila sa svojim radom. Uz uobičajeno druženje i razigravanje u pripremi je i nova predstava. Riječ je o božićnoj bajci "Pastir Šimun i četiri svjetiljke", koja će svjetlo dana ugledati na blagdan sv. Ivana 27. XII. 2001. i otvoriti božićnu akademiju. U predstavi igraju: Kristina Dorotić, Klara i Lidija Jobadi, Snežana Nađ, Ana Matarić, Bojana Jozić, Jelena Varga i Ivan Blaško, režira je Marija Šeremešić, a asistent režije je Monika Vekonj. Nakon predstave slijedi koncert božićnih pjesama.

Lidija Jobadi, IV₃, Sombor

Monika

Pogledajte slike i napišite priču

Dijete moraš da promatraš,
al' mu ne smiješ na put stati.
Što ga prije čovjekom smatraš,
prije će čovjek i postati!

Ana Matarić, V. r. Sombor

Božićna svjetiljka gorí,
dijete Boga molí:
Svú sreću svijeta
nek imaju mama i tata
i puno zdravlja
moj mali bata,
a onda ipak, i za sebe želim
da ih svojim smijehom
uvijek veselim.

ŠRM

ČESTIT BOŽIĆ
I SRETNU NOVU GODINU
ŽELE VAM
PČELICE

I PČELICE NA AKADEMIJI

Ove godine HKUD "Vladimir Nazor" slavi 65 godina postojanja. Tim povodom će 7. XII. 2001. biti održana svečana Akademija u kojoj će sudjelovati PČELICE Dramske radionice stihovima Ante Evetovića Miroljuba i Vladimira Nazora.

Monika

Dramska grupa - stariji uzrast - gostovala je 23. XI. u Pečuhu i odigrala predstavu "Meldovanje" u prepunoj dvorani Hrvatskog kazališta. Odlazak u Pečuh omogućili su sponzori i ovom prilikom im zahvaljujemo.

Marija

ČESTIT BOŽIĆ
I SRETNU NOVU
GODINU ŽELE
VAM, PČELICE

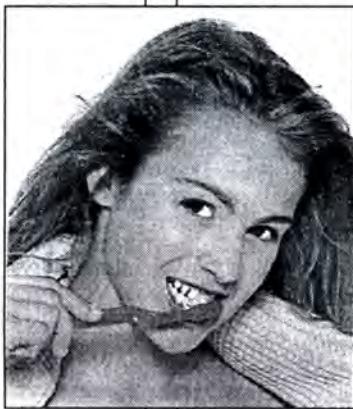

Rješenje:

Tisuću godina Pizza-e

Pojam "picae" ili "piza" pojavljuje se prvi put oko godine 1.000. u napuljskom dijalektu sa značenjem "pritisni", "povuci". Time se opisivao pokret kojim se gotovo tijesto vadilo iz peći. Stoljećima se pizza u okolini Napulja smatrala običnim seljačkim jelom. Međutim, njena povijest je još starija. U doba Etruraca (6. stoljeće prije Krista) još je ličila na običan topao kruh, koji se poslije pečenja posipao bijelim lukom i začinskim travama. Grci koji su kolonizirali južnu Italiju u 4. stoljeću prije Krista, već tada su je sa raznim dodacima stavljali u krušnu peć. U doba Rimskog carstva proširila se po cijeloj Italiji. Godine 1520. prvi puta pizza je pokrivena rajčicom (dakle samo 20 godina poslije njenog donošenja u Europu iz Južne Amerike gdje joj je podrijetlo). Godine 1830. u Napulju je otvorena prva javna pizzerija, a od 1889. postoji već prva dostava pizza na kućne adrese: Raffaele Esposto vlasnik pizzerije u Napulju snabdijevao je kralja Italije Umberta I. i njegovu suprugu Margheritu lokalnim specijalitetom (pizza Margherita je i danas popularna). U međuvremenu je pizza postala svjetski hit. Sa raznim dodacima je uvjerljivo na prvom mjestu u svjetskoj prodaji brze hrane (Fast Food), daleko ispred hamburgera ili Hod Doga.

dr. Abroncius

Pravilna zaštita zubi od karijesa

Posljednja ispitivanja su dokazala da fluoridi primjenjeni lokalno, znači u direktnom kontaktu sa zubnom caklinom, najbolje štite od karijesa. Objavljena su i nova uputstva za zaštitu od karijesa dječjih zuba zubnim pastama sa fluoridima:

- u prvih šest mjeseci nije potrebna zaštita zuba;

- prve mlijecne zube svakodnevno natrljati dječjom zubnom pastom koja sadrži fluoride;

- od početka druge godine života, svakodnevno dva puta četkicom i zubnom pastom očistiti zube. Tako se sprečava nastajanje karijesa i upala desni, a dijete se navikava na higijenu usne šupljine;

- od treće godine roditelji moraju provjeravati učinkovitost pranja zuba djeteta i eventualno očistiti propušteno;

- obavezne su redovite posjete stomatologu, a kod povećanog rizika od karijesa on će preporučiti rastvor ili gel sa fluoridom.

Dr. Abroncius

Ispravka: U "Miroljubu" br. 3/2001. na stranici 15. u tekstu "kažite aaa..." pod podnaslovom GLADAK I CRVEN umjesto solne kiseline trebalo je pisati FOLNE kiseline.

Isprćavamo se zbog tiskarske greške.

Dr. Abroncius

MIROLJUB (izlazi 4 puta godišnje). Izdaje Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo "Vladimir Nazor", 25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26. tel. 025/38-173; fax: 025/26-019.

Uredništvo: Josip Pekanović - glavni i odgovorni urednik, Antonija Čota - zamjenik glavnog urednika, Franjo Ivanković - tehnički urednik, Cecilija Miler, Alojzije Firanj, Franjo Krajninger, Zoran Čota, Ivan Burnać. Prijelom teksta: mr. Ervin Čeliković.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583 / 2. 02. 1998.

Tisk: Štamparija "PRINTEX" Subotica, Stipe Grgića 58, tel. 024/554-435.

E-mail: v-nazor@sombor.com

Web strana: tippnet.co.yu/media/miroljub
Naklada: 900

Bandašicina pisma

Stasala sam u bandašicu,
prid Bogom stojim i zahvaljujem:
za prvi kruv.

Sićam se očeve srice
dok se sijalo žito,
pritajenog razočarenja
kad ga je kosio;
i mamin ponos
dok je pekla kruv;
u njega je utkala
svoja topla osišanja.

A ja sam:
i ponosna i srčna,
što sam se rodila
u zlatnoj ravnici
di Bunjevcu žive.

*Katica Marković
Gradina - Sombor*

Divojčica prid Gospom

Kraj tvojega Gospo lika
cvit je ljiljan svaki puta
kao divna simbolika
divičanstva netaknuta.

Jošte mnogo diva svetih
u srcu će ljiljan skriti
pa se i ja Majko sitih
da bi mogla takva biti.

Ako u dnu srca moga
čujem poziv jednog dana
služiti ču smirno Boga
u tišini samostana.

Ivan Pašić

INTERNET

[www.
TippNet
.co.yu](http://www.tippnet.co.yu)

Internet provajding

Prodaja računara

 tippTop
System

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

• (024) 555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica

e-mail: support@tippnet.co.yu

In memoriam

JULIJA BAKIĆ

Teta Đula

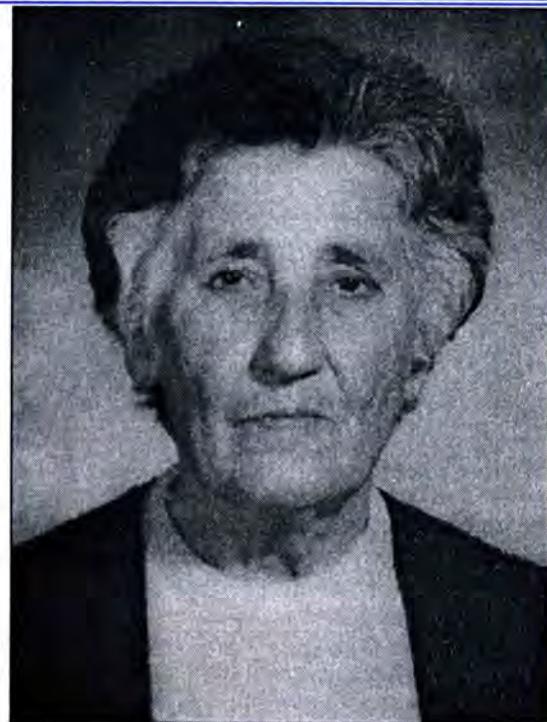
/1922-2001/

Dana 18. listopada ove godine u ranim jutarnjim satima preminula je naša dugogodišnja tajnica i vrijedna radnica teta Đula.

Julija je rođena u Bačkom Monoštoru 24. travnja 1922. godine u obitelji Marina Bešlina i Ane Pejak. Osnovnu školu Julija je pohađala u Bačkom Monoštoru, a srednju građansku u Somboru. Našem Društву pristupila je još vrlo mlada. Uključila se u rad tada poznatog našeg pjevačkog zbora. U tom zboru upoznala je i svog budućeg supruga Stipana Bakića koji je bio dugi niz godina član Uprave našeg Društva. Neko vrijeme on je bio i tajnik našeg Društva. Teta Đula je rado prepričavala događaje sa nastupa i gostovanja našeg zobra po raznim mjestima. Julija je sklopila brak sa svojim suprugom Stipanom Bakićem 1945. godine. U braku sa svojim suprugom imala je dva sina: Zdenka i Stanka. Julija se zaposlila u našem Društvu prije 54 godine i na toj dužnosti djelovala je vrlo savjesno i povjerljivo. Voljela je svoj posao, kao i svoju obitelj. Voljela je da dok je živa da se cijela obitelj uvijek na Badnje veče nađe na okupu za njezinim stolom. Prije svog zaposlenja u našem Društvu teta Đula je kraće vrijeme radila i na drugim mjestima kao službenica. Za vrijeme rada u našem Društvu teta Đula je aktivno surađivala sa sedam predsjednika. Svoje poslove je vršila savjesno i u dogovoru sa Upravom ili predsjednikom. Teta Đula bila je dugogodišnji teški srčani bolesnik. Prije nekoliko godina ona je najavila svoj odlazak iz aktivnog rada Društva. Taj trenutak smo i mi i ona odlagali, kao da je htjela do posljednjeg dana biti među nama aktivna. Kada smo joj našli i zamjenu, ona je i dalje znala rado navratiti u Društvo jer se tu osjećala kao kod kuće.

Upravni odbor HKUD-a "Vladimir Nazor" donio je odluku da teta Đulu proglaši počasnim članom Društva i tu počast htjeli smo joj dodijeliti na dan našeg Društva ove jeseni. O ovoj odluci bila je obavijestena i teta Đula dok je boravila u bolnici kada ju je posjetio naš predsjednik Alojzije Firanj.

Kada smo saznali za smrt drage nam teta Đule, priredili smo komemorativni skup na kome smo se podsjetili na našu vrijednu radnicu čije je plodove rada uživalo mnogo naših članova. O životu i radu pokojnice govorio je Franjo Krajninger. Na komemoraciji su bili prisutni i stariji sin pokojnice Zdenko, kao i dvije teta Đuline unuke.

Sprovodni obredi pokojnice bili su 19. listopada ove godine u 13 sati na Velikom katoličkom groblju u Somboru. Sprovod je predvodio mjesni župnik preč. Josip Pekanović. U ime Društva od pokojnice se oprostila Marija Šeremešić. Na sprovodu teta Đule bili su mnogi njezini poštovatelji, kao i veliki broj članova našeg Društva.

Djelo i lik drage nam teta Đule neće biti dugo zaboravljen zbog njezine nesebičnosti i velikodušnosti. Ona će nam dugo nedostajati jer je njezina osoba bila nerazdvojno vezana uz naše Društvo.

Franjo Krajninger

Dolazi Božić

*U godini koja teče
zadnji mjesec korak 'vata,
svakim danom sve je kraći
Božić kuca na sva vrata.*

*Svi blađani koji teku
za dicu su prava sriča,
a najveći u kući je
kad božićna gori svica.*

*Obitelji bit'će srične
kod u kući svi su skupa,
tad' božićna zvizda sjaji
i srca im toplo kupa.*

C. M.